

Maahanmuuttajien kotouttaminen

Tiina Kupari 18.8.2010

Kotouttamislaki



- **Kotoutuminen:** maahanmuuttajan yksilöllinen kehitys tavoitteena osallistua työelämään ja yhteiskunnan toimintaan samalla omaa kieltään ja kulttuuriaan säilyttäen
- **Kotouttamisella** tarkoitetaan viranomaisten järjestämiä toimenpiteitä, voimavaroja ja palveluja, jotka edistävät kotoutumista. Lisäksi kotouttamiseen kuuluu maahanmuuttajien tarpeiden huomioon ottaminen muiden yhteiskunnan palvelujen ja toimenpiteiden suunnittelussa ja järjestämisessä.
- Kotouttamispalveluiden piiriin voi kuulua, kun on Suomessa kotikunta

Vastuunjako



- **Sisäasiainministeriö** vastaa maahanmuuttoasioiden hallinnoinnista ml. kotouttaminen
- **Maahanmuuttovirasto** päättää oleskelulupien myöntämisestä
- **Ely-keskukset** vastaavat alueellisesta yhteensovittamisesta, suunnittelusta, arvioinnista jne.
- **Kunnat:** yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä, suunnittelusta ja seurannasta
- **Työ- ja elinkeinotoimisto** vastaa yhdessä ely-keskuksen kanssa maahanmuuttajien kotoutumista edistävien ja tukevien työvoimapalvelujen, luku- ja kirjoitustaidon opetuksen ja perusopetuksen järjestämisestä työnhakijaksi rekisteröidylle maahanmuuttajalle
- Tarkemmin kotouttamisesta, palveluista ja yhteistyöstä sovitaan **kunnan laatimassa kotouttamisohjelmassa**

Vastaanottokeskukset



- Keskeisiä palveluita ovat majoitus, toimeentulotuki sekä välttämättömät sosiaali- ja terveystalvelut.
- Tarvittaessa hakija saa hakemuksen käsittelyyn liittyvää oikeusapua ja tulkkauspalveluja.
- Keskukset järjestävät myös opinto- ja työtoimintaa.
- Tavoitteena on tukea turvapaikanhakijoiden toimintakykyä ja ehkäistä syrjäytymistä hakuprosessin aikana.
- Maahanmuuttoviraston vastuulla on vastaanottokeskusten käytännön toiminnan ohjaus, suunnittelu ja seuranta

Kotoutumissuunnitelma



- Kotoutumissuunnitelmaan on oikeus työttömällä työnhakijoilla ja toimeentulotuen saajilla
- Alle 18-vuotiaalle tehdään kotoutumissuunnitelma, jos hän tai hänen vanhempansa pyytävät sitä, tai jos kunnan viranomaiset katsovat hänen hyötyvän siitä
- Maahanmuuttaja, kunta ja te-toimisto tekevät kotoutumissuunnitelman yhteistyössä (3 v, voidaan pidentää 5 vuoteen)
- Käytännössä kotoutumissuunnitelma tehdään te-toimistossa, jos hakija työkäinen
- Kotoutumistukea maksetaan kotoutumissuunnitelman toteuttamisen ajalta

Keitä ovat maahanmuuttajat?



- Vuonna 2009 Suomessa oli 155 000 ulkomaan kansalaista, joista 56 000 oli EU-maiden kansalaisia
- Eniten Suomessa on Viron, Venäjän, Ruotsin, Somalian ja Kiinan kansalaisia
- Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvia oli 207 000
- Yleisimmän maahanmuuton syyt 1) perheside, 2) työ, 3) pakolaisuus
- Lapsuus pakolaisleirillä Afrikassa / suurkaupungissa Venäjällä